

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Kompensationstillägg – om ersättning vid försenade utbetalningar (SOU 2010:41)

Pensionsmyndigheten har fått rubricerat betänkande på remiss och får med anledning härav anföra följande.

Förslaget om kompensationstillägg

Pensionsmyndigheten avstyrker förslaget om kompensationsersättning och delar utredningens uppfattning (avsnitt 6.5) att fördelarna för den enskilde med en ekonomisk kompensation vid lång handläggningstid inte är så stora att de uppväger de kostnader som är förknippade med kompensationsersättningen. Utredningen avråder därför från att införa ett system med ekonomisk kompensation vid lång handläggningstid.

Beträffande t.ex. de förmåner som Pensionsmyndigheten handlägger kommer ersättningen att bli mycket liten. Om exempelvis handläggningen av bostadstillägg till pensionärer (BTP) blir försenad tre månader och den försenade utbetalningen avser en ersättning på 4 000 kr per månad understiger den beräknade kompensationsersättningen 25 kr. I många fall kommer ersättningen uppgå till endast några få kronor.

Ur principiell synpunkt kan det visserligen finnas skäl att myndigheterna ska kompensera pensionärerna om handläggningen av en ansökan blir fördröjd men utredningen har inte lyckats komma med ett förslag som löser de problem med låga ersättningsbelopp som är förknippade med någon form av kompensation.

Det är givetvis angeläget att handläggningstiderna kan förkortas och Pensionsmyndigheten arbetar kontinuerligt med dessa frågor. Bland annat pågår ett arbete att förenkla ansökningsförfarandet för BTP samtidigt som förändringar i arbetssätt och organisation genomförs. Det pågår också ett intensivt arbete att utöka informationsutbytet mellan Pensionsmyndigheten och Skatteverket och flera tjänstepensionsbolag. Under den senaste tiden har dessa åtgärder också givit resultat och handläggningstiderna har förkortats.

I det här sammanhanget kan också erinras om det förslag till ändring av BTP-reglerna som Pensionsmyndigheten redan överlämnat till Socialdepartementet och som innebär att BTP kan beviljas utan tidsbegränsning. Detta förslag är en viktig förutsättning för att ytterligare förkorta handläggningstiderna.

2010-11-30

Er ref. S2010/4883/SF
Dnr/Ref. VER 2010-318

Pensionsmyndigheten menar att det är angeläget att handläggningstiderna kan förkortas så att pensionsförmånerna kan betalas ut i rätt tid. Det är dock tveksamt om införandet av ett kompenstationstillägg är rätt väg att nå det målet. I stället är det angeläget att myndigheten vidtar åtgärder för att verksamheten kan bedrivas på ett snabbt och enkelt sätt för pensionärerna och pensionsspararna utan att rättssäkerheten eftersätts.

Förvaltningslagsutredningen har i sitt nyss avlämnade betänkande (SOU 2010:29) En ny förvaltningslag föreslagit särskilda åtgärder vid dröjsmål i handläggningen (kapitel 13). I betänkandet konstateras att någon allmän ”normaltid” för avgörande av förvaltningsärenden inte finns utan handläggningstiden är beroende av ärendets karaktär och därmed sammanhängande behov av utredningsresurser.

Utredningens förslag innebär bl.a. att en enskild part ska underrättas om avgörandet i ett ärende kommer att bli väsentligt försenat. Vidare föreslår utredningen att om sex månader har förflutit utan att ett ärende, som väckts av en enskild part, inte blivit avgjort kan parten begära att så sker.

Om förslaget genomförs bidrar detta till att handläggningen hos myndigheterna kommer att ske snabbare än i dag.

Synpunkter på lagförslaget

Om kompenstationstillägg kommer att införas enligt utredningens förslag har Pensionsmyndigheten följande synpunkter på förslaget.

108 a kap.

4 §

Paragrafen anger att kompenstationstillägg ska ”betalas” i vissa fall. Övriga socialförsäkringsbalken talar om att olika ersättningar ”lämnas”. Förslaget borde harmoniseras till gällande skrivning.

I övrigt ifrågasätter Pensionsmyndigheten om andra stycket i paragrafen fyller någon funktion.

7 §

Utgångspunkten för bestämmelserna i 7 § är att orsaken till att handläggningen i ett enskilt fall drar ut på tiden ska sakna betydelse för skyldigheten att betala kompenstationstillägg. Samtidigt föreslås att om det är ”uppenbart” att den som har beviljats ersättning själv har orsakat att ersättningen betalats ut efter den tidpunkt som följer av 4-6 §§, ersättningen ska i vissa fall inte betalas ut. Detta torde tyda på att viss utredningsskyldighet föreligger för myndigheterna. Fråga är då hur detta går ihop med 112 kap. 8 § där det anges att de båda myndigheterna i vissa fall får besluta om kompenstationstillägg genom automatiserad behandling.

9 §

Kompenstationstillägget är tänkt att ersätta den avkastning som den enskilde förlorar om inte myndigheten handlägger den enskildes ärende inom viss tid. Enligt förslaget ska tillägget beräknas till och med dagen för utbetalning av förmånen. Det betyder att

2010-11-30

Er ref. S2010/4883/SF
Dnr/Ref. VER 2010-318

den enskilde på dagen för utbetalning får avkastning från två håll. Mer korrekt vore därför att tillägget beräknas till den dag som förmånen betalas ut, det vill säga dagen före dagen för utbetalning.

113 kap.

41 §

Enligt 41 § får ett beslut om kompenstationstillägg ändras, omprövas och överklagas i den ordning som gäller för den förmån som tillägget beräknas på. Det betyder att reglerna för ändring etc. riskerar att bli olika för olika ärendeslag.

Att ha olika regler för ändring etc. för samma förmån fast vid olika tillfällen framstår som svårförståeligt. En modern lagstiftning borde syfta till att göra det enkelt även för till exempel de handläggare inom myndigheterna som tillämpar socialförsäkringsbalcken, men som inte alltid har någon juridisk skolning, att förstå och tolka gällande regler.

Pensionsmyndigheten förordar därför enhetliga regler för ändring, omprövning och överklagan av ett beslut om kompenstationstillägg, oavsett vilken förmån som tillägget beräknas på.

Beslut om detta remissyttrande har fattats av tf generaldirektör Thomas Norling efter föredragning av produktutvecklare Stig-Åke Petersson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Ole Settergren deltagit.

Thomas Norling

Stig-Åke Petersson